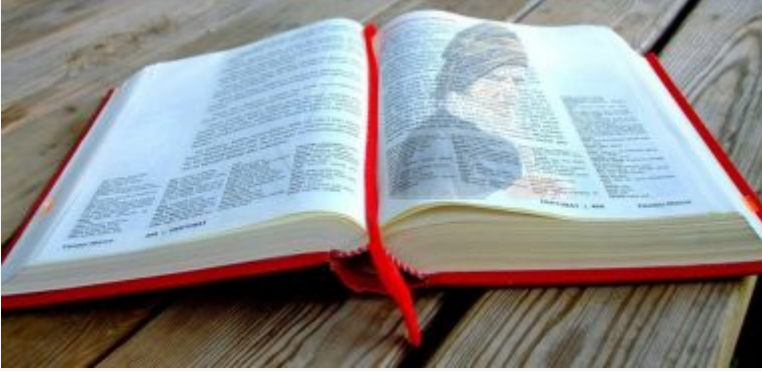
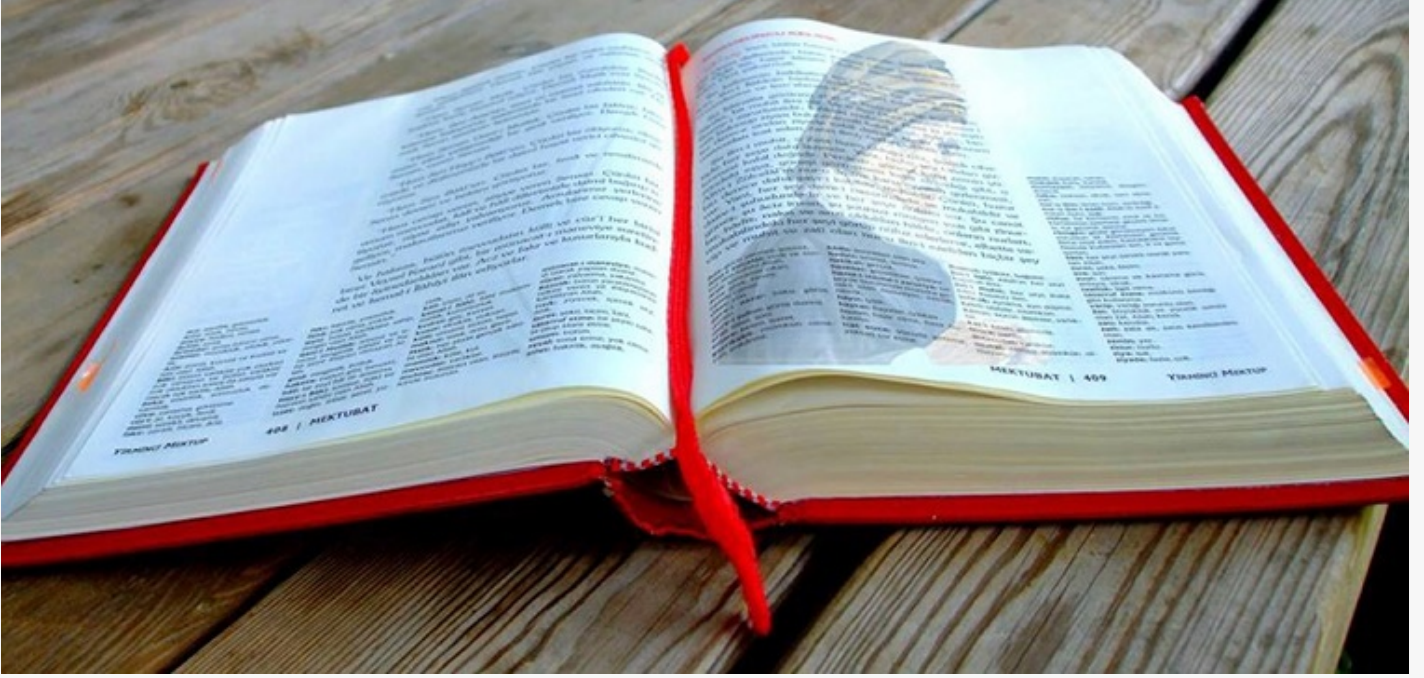

Bediüzzaman'ın Münâzarât eserinden; İfade-i meram üzerine bir tahlil

Bediüzzaman, Münâzarât isimli eserine yazdığı giriş bölümünde, ifade-i meram (önsöz) kısmında büyük hakikatlerden bahsediyor.

Allah, Kureyş Sûresi'nde, "Kureyş kabilelerine imkân sağladığı için ve kışın, yazın (ticarî) seferlerine imkân sağlandığı için, bu Kâbe'nin sahibi olan Allah'a kulluk etsinler" buyuruyor. Bir insanı tanımak için o insanla ya ticaret ya da yolculuk yapmak lâzım. Peygamberimizin (asm) hayatına baktığımızda, ilk defa Hz. Hatice validemizin kervanı ile ticaret seferlerine başlamıştır. Bu olay basit bir ticaret ve geçim için para kazanma seferi değildir, pek çok hikmetleri vardır. Bunlardan birisi, o zamanın iki büyük devleti olan, Bizans İmparatorluğu ve İran'daki Sasani Devleti'nin yanında diğer devletler, dinler ve insanları tanımaktı. Hz. Muhammed (asm), gerektiği zaman bu devletlerle anlaşmalar yapacak, gerektiğinde buradaki insanlara tebliğde bulunacak veya gerektiğinde savaşıyordu. Bu insanları gerçek manada tanımak için bunlarla yolculuk yapması veya alışverişte bulunması gerekli idi. Allah, en büyük görevle görevlendirdiği peygamberini bizzat uygulamalar yaptırarak eğitmiştir. Yoksa buralar hakkında çok şey duymuş ve insanlar pek çok şeyler okumuş olabilir, fakat bizzat yaşayarak, yaşatarak öğrenmek çok farklı şeydir. Çünkü kalıcıdır. İşte Hz. Muhammed (asm) bunu yapmıştır.

Bediüzzaman, "İşte iki inkılâp (Meşrûtiyetin ilânı ve 31 Mart Vak'ası) beni iki telifi müşevveşe (anlaşılması zor iki kitap Muhakemat ve Münâzarât) mecbur etti." Biri ile Kur'ân'ın derin sırlarını anlamak, diğeri toplumun yapısını yani sosyolojik olayları çözmek için yazılmış iki eser. "Şu eserlerden her birisi Kürt olduğu gibi aynı halde Türk, aynı vakitte Arap'tır." Bediüzzaman'da itihad-ı İslâm'ı kurmak için, bir beton için gerekli olan çakıl, çimento ve su gibi, Türk, Kürt ve Arapları kaynaştırmak için onların sosyal yapılarını onlarla yolculuklar yaparak öğrenmiştir. Kendisi bizzat Kürtlerle birlikte yaşamasına rağmen yine onları yakinen, ilmî olarak tanımak adına aralarında gezerek, ilmen sorular sorarak,

sosyal yapılarını incelemiştir. Sonra Araplar arasında seyahat ederek, Şam'a giderek onların sosyal yapılarını incelemiştir. Osmanlı döneminde ise ilmî ve idarî makamlarla bizzat bulunduğundan Türklerinde sosyal yapılarını anlamış, İslâm birliğinin temellerini atmıştır. Bediüzzaman'ın bu seyahatleri tesadüfî veya sıradan yolculuklar değildir.

Volga Nehri kenarında esir olduğu zamanlar, 1917 ihtilâlinden kaçarak Avrupa üzerinden İstanbul'a gelmesinde de aynı manalar vardır. Komünizm nedir, inkâr-ı ulûhiyet fikri nasıl oldu, onların sosyal yapısı nasıldır, küfr-ü mutlakın beli nasıl kırılacak? Bizzat gördü ve öğrendi. Yoksa Volga'dan kaçıp, doğudan giderek Osmanlı topraklarına girebilirdi. Dünya barışı için Hıristiyan âlemini bizzat görüp tanınması lâzımdı. Çünkü dünya barışı, İslâm'ın yayılması ve İslâm'ın cihanşümül bir din olması için, bizzat Hıristiyan âlemi ile temasta olması, onları gerçek manada tanınması lâzımdı. Peygamberimiz (asm) mealen, ahirzamanda Hıristiyanların büyük kısmı İslâm'a girecek, diğer kısmı ise Kur'ân ve Hz. Muhammed'i (asm) kabul edecek, fakat Hıristiyan olarak kalacaklar, manasındaki hadisin sırlarını anlamak için bizzat Hıristiyan toplumunu tanınması lâzımdı. Nasıl ki İslâm birliğine Türkiye öncülük edecek, aynı şekilde de Dünya barışının öncülüğünü Müslüman olan Avrupalı İsevîler yapacaktır. İşte Bediüzzaman bu seyahati ile bu gelecek olan ve doğumu yaklaşan İslâm birliği ve dünya barışının temellerini atmıştır. Bediüzzaman "ya eyyühen nazır" diyor. Yani ey bu esere bakan, nazar eden şahıs, Osmanlı döneminde Bakanlara "Nazır" derlerdi. Burada Bediüzzaman diğer bakanlıklar ve bilhassa eğitim bakanlığına zımnen diyor ki; Türkiye'nin birliğini ve aynı zamanda İslâm ülkeleri arasında ittihad kurmanız için bu eseri dikkatlice inceleyin ve bu eserleri eğitim sisteminize sokun ki, ülkeye birlik ve huzur gelsin, yoksa hiçbir ilkeniz ile bu huzur ve birliği sağlayamazsınız.

Bediüzzaman burada, "hasenatı seyyiatına, sevabı hatasına tereccüh edenler mağfiret ve affa müstehaktırlar" der. Her ırkta, her millette veya dini uygulayanlarda hatalar olabilir, hatasız insan ve toplum düşünmek mümkün değildir. İdarecilere diyor ki, hatasız insan aramayın, iyilikleri fenalıklarından fazla olanlara iyi diye bakın, kargaların çöplüklerde karıştırmaları gibi insanlarda hata aramayın yoksa iyi insan bulamazsınız; toplum dağılır, sabırlı olun, birbirinizin küçük hatalarını görmeyin. Umumî bir afla, İslâm kardeşliğini pekiştirin, dindar demokrasi üzerine sisteminizi kurun, ırkçılığı bir kenara bırakın.